

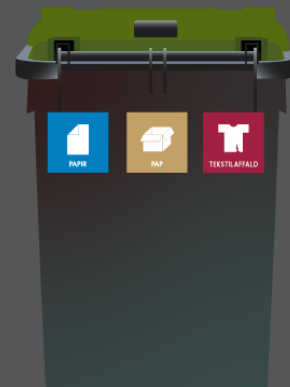
Forløb 1

Affaldshierarkiet

Forløb 2

Rest- og madaffald

Forløb 3

A: Pap og Papir
B: Tekstil

Forløb 4

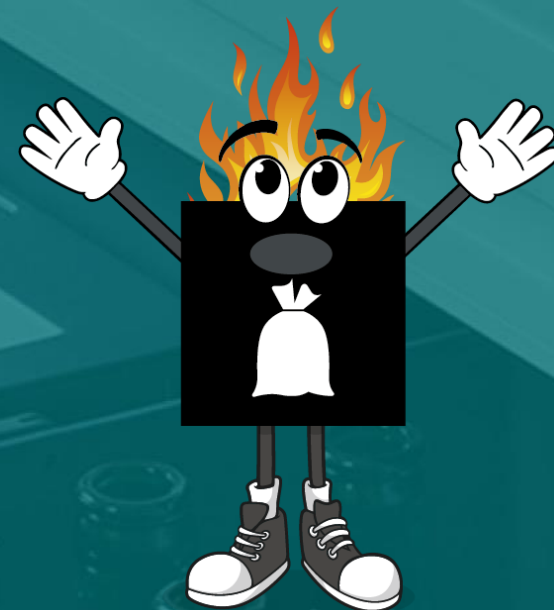
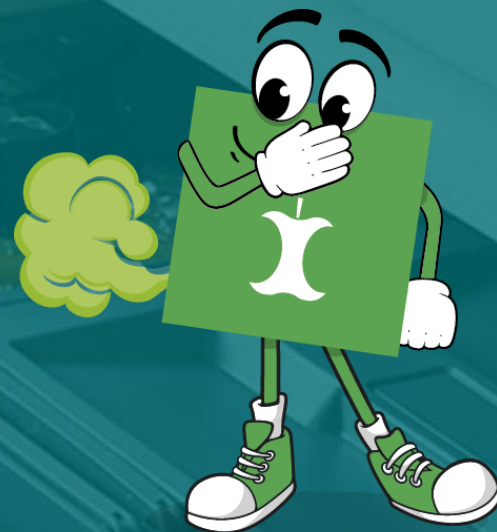
A: Plast og kartoner
B: Glas og metal

Forløb 5

Farligt affald

**AFFALDS
KLUBBEN**

Mad- og restaffald

Introduktion, aktivitet & opgave

*Indhold er udarbejdet med
inspiration, viden og
materiale fra Affald.dk*

Lidt om madaffald

Madaffald er den mad, du ikke får spist - både mad der er blevet for gammelt og resterne fra din tallerken, når du har spist. Den del kalder vi madspild.

Madaffald er også det, der ikke kan spises, fx æbleskrog, æggeskaller, kartoffelskræller og kyllingebein.

Andre organiske og letnedbrydelige ting hører også til i madaffald: Kaffegrums, blomsterbuketter og the-breve.

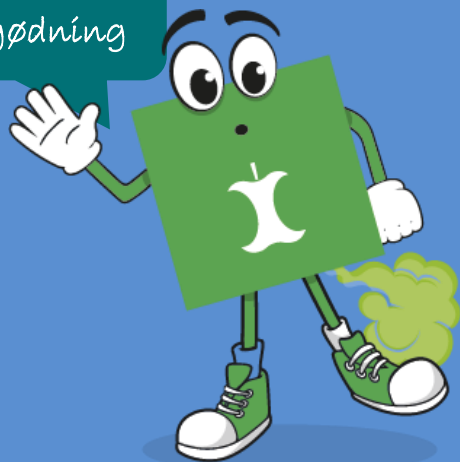

Til klassen: **Hvad betyder organisk? Hvad betyder letnedbrydelig?**

FILM

Hvad sker der med madaffald?

*Jeg bliver både til
grød og gødning*

<https://youtu.be/rxsjkSem1pk>

Ja, tak

- Frugt og grønt
- Kaffefiltre og teposer i papir
- Æggeskaller
- Kød og pålægsrester
- Fisk og skaldyr
- Mindre knogler (fjerkræ, gris, lam)
- Brød og kager
- Ris og pasta
- Ost- og mælkeprodukter
- Fedt og sovs

Nej, tak

- Bionedbrydelig emballage
- Vatpinde og bleer
- Pizzabakker
- Potteplanter
- Dyrestrøelse og kattegrus
- Servietter

Puha der er meget
gas i mig

Madaffald bliver til biogas og gødning

Vores madaffald er fuld af energi, når vi sorterer det fra!

Madaffaldet bliver kørt til et biogasanlæg, hvor det via en naturlig biologisk proces omdannes til biogas. Biogas kan bruges til opvarmning i stedet for naturgas.

Når madaffaldet ikke afgiver mere biogas, er der stadig masser af næringsstoffer i. Derfor bliver resten spredt på landmandens marker som gødning.

På den måde indgår næringsstofferne fra madaffaldet i det biologiske kredsløb igen.

Stop madspild

Selv om madaffald kan bruges til ny energi, er det stadig bedst, at vi spiser maden – i stedet for at smide den ud.

I Danmark smider vi alt for meget mad ud. Hver dansker smider 47 kg spiselig mad ud om året!

Madspild er dyrt. Det koster nemlig både for din pengepung og miljøet, når vi har brugt penge og energi på at producere mad, som ingen spiser.

Det er vigtigt at sortere madaffald rigtigt, men det er vigtigere at undgå madspild.

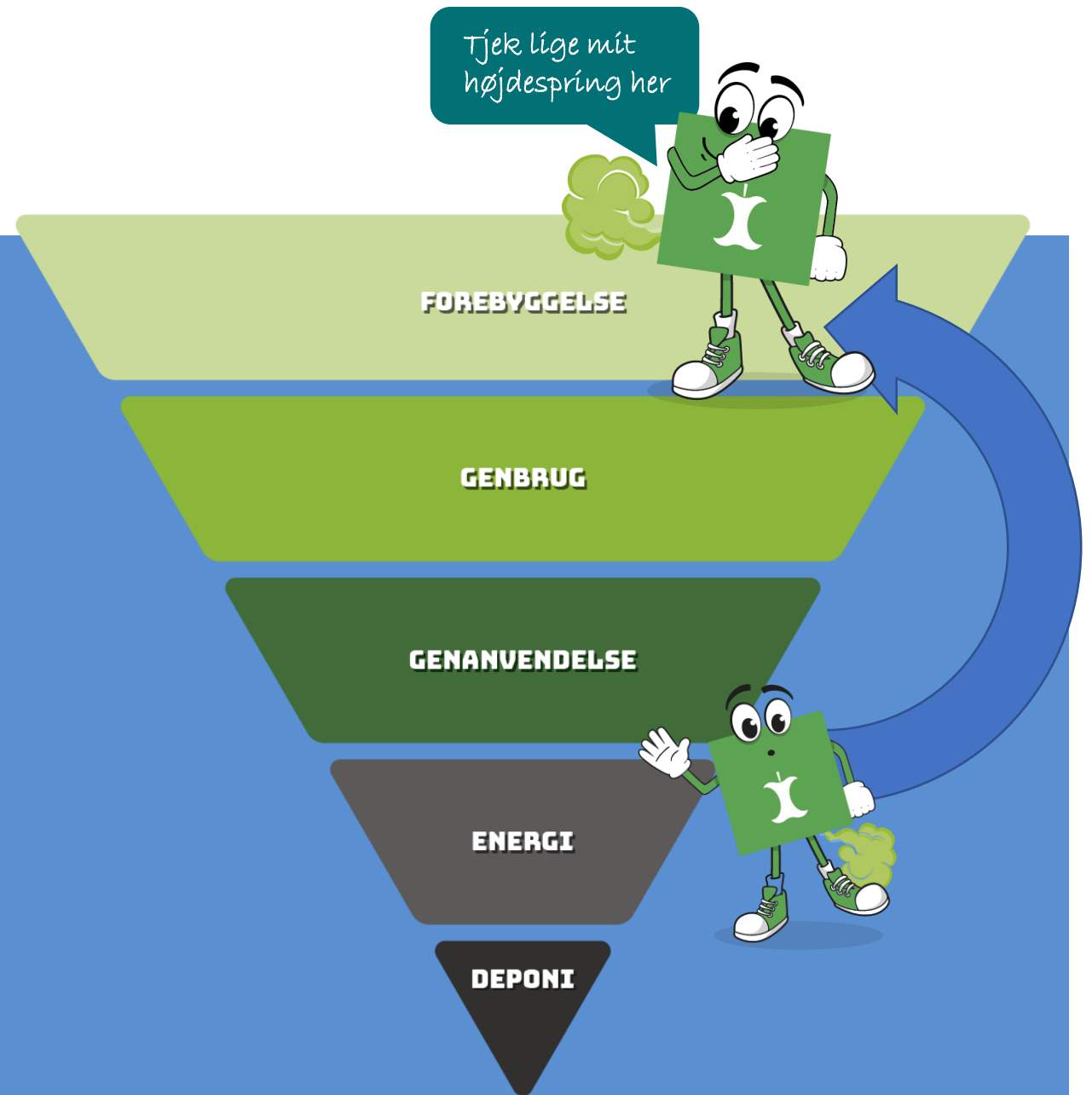
Til klassen: **Hvad kan du selv gøre for stoppe madspild?**

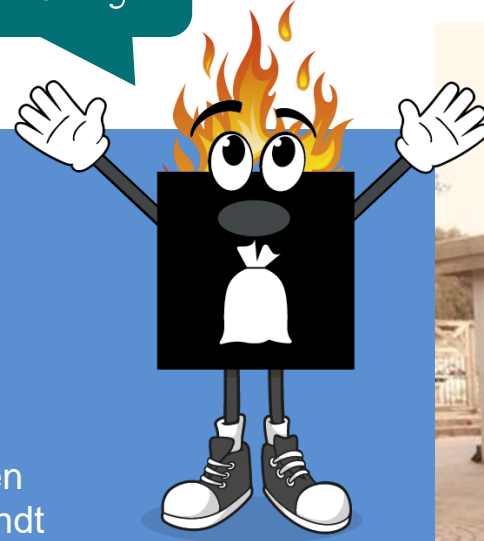
STOP
SPILD AF
MAD

Mad i affaldshierarkiet

- Når madaffald omdannes til biogas, udnytter vi energien. Det er næstnederste trin i affaldshierarkiet.
- Når vi forebygger madspild, er det forebyggelse – det allerøverste trin i hierarkiet!
- Ved at bekæmpe madspild, hopper vi højt i affaldshierarkiet!

Nogen arbejder på
at udrydde mig

Lidt om restaffald

Når du sorterer dit affald, kan meget blive genanvendt, men der er en "rest". Restaffald er det, vi ikke kan genanvende, og som bliver brændt på et affaldsenergianlæg.

Vi bliver hele tiden bedre til at genanvende vores affald, og derfor bliver mængden af restaffald mindre.

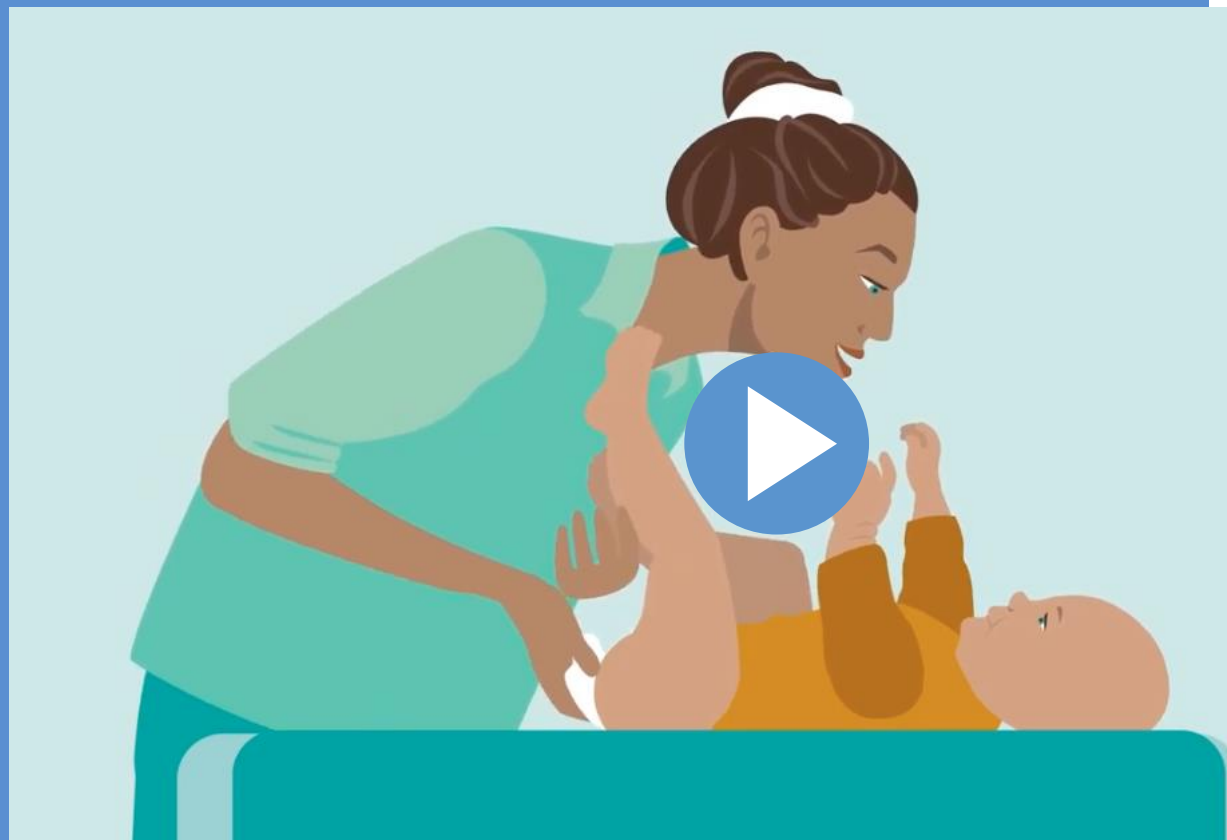
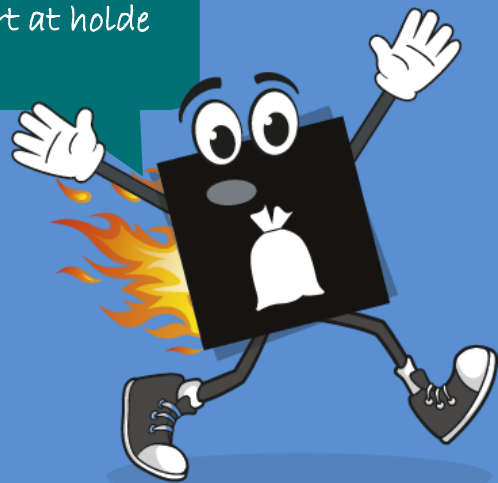
Hvis du ikke kan rengøre affaldet tilstrækkeligt, skal det sorteres som restaffald.

FILM

Sortering af restaffald

*uden mig bliver
det svært at holde
varmen*

<https://youtu.be/H0RvvaPJMS0>

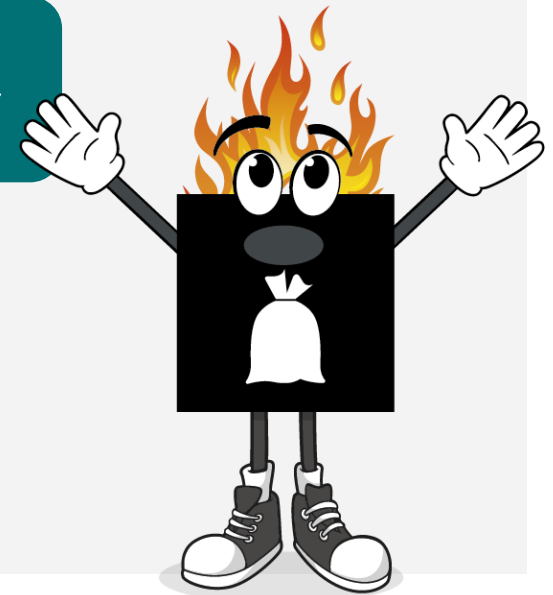
Ja, tak

- Pizzabakker
- Chips- og kaffeposer (med mindre andet er angivet)
- Gavepapir
- Snavset papir og pap
- Servietter
- Bleer
- Vatpinde
- Støvsugerposer
- Aske (forsvarligt indpakket)
- Cigarettskod

Nej, tak

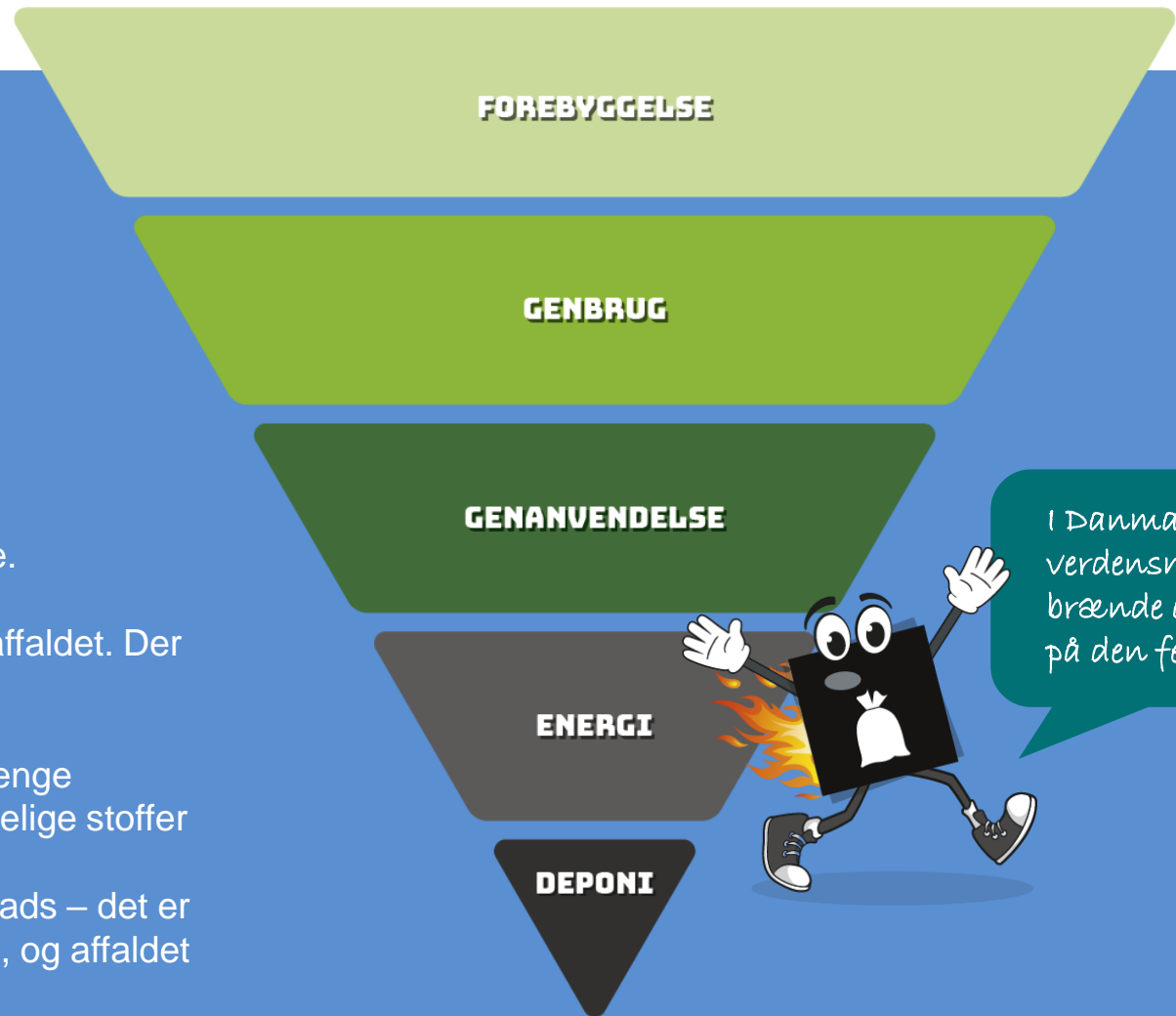
- Produkter der kan genbruges
- Farligt affald

*Jeg tager mig af
det affald, der ikke
kan genanvendes*

Er det dårligt at brænde affald?

- Ja og nej!
- Det er bedst at forebygge, genbruge og genanvende.
- Når det ikke er muligt, er det en god ide at brænde affaldet. Der er mindst 3 gode ting ved affaldsenergianlæg:
 - Anlæggene producerer el og fjernvarme
 - Affald er gratis, mens olie, kul og gas koster penge
 - Røgen fra afbrændingen bliver rensset for skadelige stoffer
- I nogle lande deponerer man alt affald på en losseplads – det er dårligt. Så kan skadelige stoffer komme ud i naturen, og affaldet kan udlede skadelig metangas.

Godt at vide

- Vi begyndte at brænde affald i 1960-1970, fordi der var energikrise, og olie blev dyrt.
- I Danmark brænder vi hvert år over tre mio. tons restaffald.
- Vi får penge for at importere restaffald fra andre lande, hvor de ellers smider alt restaffald på deponi.
- 25 % af energien til fjernvarme i Danmark kommer fra affaldsforbrænding.

Aktivitet 2

Energiudnyttelse

Særligt til natur/teknologi-undervisning

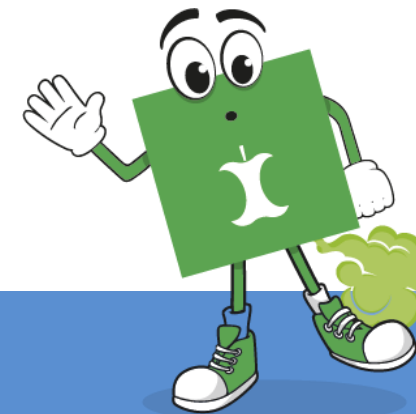
<https://www.affald.dk/affaldshierarki/energiudnyttelse>

Gå i dybden med hvordan et affaldsenergianlæg fungerer.

- Demonstrer en dampmaskine
- Forklar om elektromagnetisme

Opgave 1

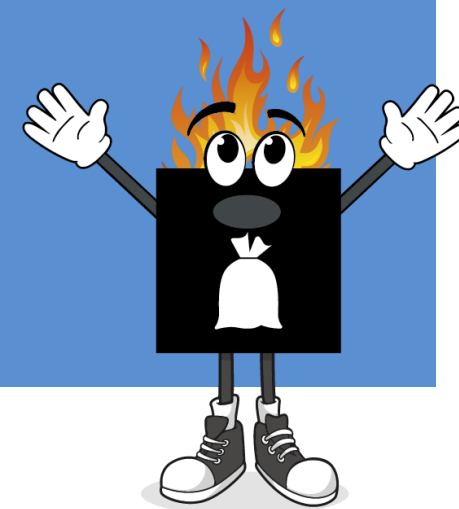
—————> **Hvad har du smidt i skraldespanden?**

- Beskriv 5 episoder derhjemme, hvor du har smidt noget i madaffald
- Beskriv 5 episoder derhjemme, hvor du har smidt noget i restaffald.
- Forklar sidemakkerne, hvorfor du har smidt dit affald i den rigtige (eller forkerte!) spand.

—————> **Kan også laves som hjemmeopgave:**

Hold øje med skraldespanden derhjemme, mens der laves aftensmad og efter aftensmad.

- Beskriv 5 episoder derhjemme, hvor du har smidt noget i madaffald
- Beskriv 5 episoder derhjemme, hvor du har smidt noget i restaffald.
- Forklar sidemakkerne, hvorfor du har smidt dit affald i den rigtige (eller forkerte!) spand.

Opgave 2

Kampagne mod madspild

- Del jer op i grupper
- Lav en kampagne for at begrænse madspild. Det kan være en film, en plakat, en powerpoint, en sang
- Find inspiration fra foreningen [Stop spild af mad](#)

